

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szápáry, Adria-palota.
Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:
Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hóra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A honvédelmi miniszter Bécsben.

Bécs, szept. 26. A király *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi minisztert madélután egy órakor különkihallgatáson fogadta. A kihallgatás után *Jekelfalussy* a Bécsben időző *Bolgár* Ferencz honvédelmi államtitkárral meglátogatta *Pitreich* közös hadügyminisztert és hosszasan tanácskozott vele.

A honvédtüzérség felállítására.

Bécs, szept. 26. *Jekelfalussy* honvédelmi miniszter mai kihallgatásával kapcsolatban azt jelentik, hogy a honvédtüzérség felállítása immár befejezett dolog. A honvédelmi miniszter a kihallgatás előtt tegnap és ma hosszasan tanácskozott a hadügyminiszterrel. A tanácskozásokon *Bolgár* Ferencz államtitkár is részt vett.

Budapest, szept. 26. A kormányhoz közelálló körökből jelentik, hogy a honvédtüzérséget, amelyet a magyar ipar szerel fel, már az ősszel felállítják.

Wekerle kihallgatásra megy.

Budapest, szept. 26. *Wekerle* Sándor miniszterelnök temesvármegyei birtokáról ma reggel visszaérkezett a fővárosba. A miniszterelnök legközelebb Bécsbe utazik. Kihallgatásra megy a királyhoz és a képviselőház őszi munkarendjéről fog előterjesztést tenni.

Szögyény-Marich László marad.

Budapest, szept. 26. A külföldi lapok az utóbbi napokban a leghatározot-

tabb formában hozták azt a hírt, hogy *Szögyény-Marich* László berlini osztrák-magyar nagykövet elhagyja állását. Ezt a híresztelést ma este félhivatalosan megcáfolják.

Áchim András.

Budapest, szept. 26. Híre járt, hogy *Achim* András, volt országgyűlési képviselő, akit a kuria egy esztendőre megfosztott választói jogától, kihallgatásra megy a királyhoz, hogy kegyelmet kérjen. *Achim* ma egy újságíró előtt kijelentette, hogy kihallgatást nem kért és nem is fog kérni.

— Hazamegyek, — ugymond, — megfogom az eke szarvát és dolgozni fogok. Szabad időmet pedig ezentul is a nép ügyének szentelem.

Békéscsabáról azt jelentik, hogy *Achim* András hívei szociáldemokrata jelöltet keresnek *Achim* helyébe.

Leszavazott fekete-sárga zászló.

Brünn, szept. 26. *Tischnowitz*ban a városi tanács elhatározta, hogy ünnepélyes alkalmakkor ezentul a fekete-sárga zászló helyett a fehér-piros nemzeti zászlót fogják kitűzni. Azt az indítványt, hogy mindkét zászlót tüzzék ki, leszavazták.

Az osztrák postások fizetésrendezése.

Bécs, szept. 26. Tegnap néhány képviselő a kereskedelemügyi miniszternél járt és megsürgették a postahivatalnokok fizetésrendezését. A miniszter megígérte, hogy a postások fizetését még ebben az évben rendezni fogja.

Életuntak.

Szolnok, szept. 26. *Schrötter* Sándor dr. ügyvéd öngyilkos szándékkal négy napon keresztül morfiomot vett be. Ma reggel, az ötödik napon, rosszul lett és nagy kínok között kiszenvedett. Öngyilkosságának okát nem tudják.

Szegsárd, szept. 26. *Goldberger* Arnold, fiatal vasuti mérnök, ma délután mellbe lőtte magát. A napokban temették el édesatyját, tettét előlotti bánatában követte el.

Pékek mozgalma.

Budapest, szept. 26. A budapesti péksegédek kebeléből kiküldött bizottság mai tanácskozásán kimondta, hogy ha a pékmesterek október 15-éig nem teljesítik a segédeknek elébük terjesztett követeléseit, kimondják az általános péksztrájkot.

Az orosz forrongás.

Bombamerénylet egy villamoskocsi ellen.

Riga, szept. 26. *Mittau* külvárosban tegnap este egy forradalmi banda bombát vetett egy villamos vasuti kocsi s ezenfelül sortűzet adott a bennülő utasokra. A robbanás oly erős volt, hogy az összes utasok szörnyethaltak s a bomba szilánkjai halálosan megsebesítettek egy közelben álló rendőrt is. Az utasok közül néhányat darabokra tépett a bomba.

Forradalom Bakuban.

Baku, szept. 26. A városban teljes anarkia uralkodik. A katonaság a város parkjában több ágyúüteget állított fel s azokkal a közel levő utcák házeit bom-

„A TENGERPART” TÁRGZÁJA.

A leány és a fiatal ur.

Irta: *Catulle Mendès*.

Mikor az aranyhaju, tizenhat éves kis leány a nagyvárosba érkezett, arczocskája igen kedves és mégis már kaczer volt, fején vörös kendő és parasztos főkötőcske volt. Nem mondom meg, hogy hívták és honnan jött, annál kevésbbé: mert magam sem tudom, szóval, mikor ez a kicsike a nagyvárosba érkezett, eleinte igen csodálkozott, hogy mily sok itt a ház s az ember és zavartan így beszélgetett magában:

— Már most hogy találjam meg e sok lakás közt azt, ahol dolgom van?

De hirtelen nem messzire egy szép fiatal urat látott meg, akinek ruhája csupa arany és drágakő volt; s mivel ij volt a vállán, valószínűleg valami vadászatra készülő herceg lehetett. Ránézett és rámosolygott a kis lányra s meglátszott rajta, hogy szívesen segítségére volna. A kis lány összeszedte a bátorságát s szólt:

— Fiatal ur, bocsásson meg, maga ugy-e ide való?

— Kedves gyermekem, — válaszolt a fiatal ur, — én minden városban otthon vagyok.

— És ebben a városban sok embert ösmerek?

— Itt éppen ugy, mint mindenütt, mindenkit ösmerek.

— Akkor talán megmutathatná nekem azoknak az embereknek a lakásait, akiket, alig hogy megerkeztem, mindjárt meg kell látogatnom. Ezt ajánlotta keresztanyám, aki nagyon jó tanácsokat tud adni, mert tetszik tudni, a keresztanyám tündér.

Mindenesetre meg tudom mutatni.

— Oh, mennyire örülök neki, fiatal ur! Akkor legelőször is megmondhatná nekem, hogy merre lakik az Álom?

A fiatal ur így válaszolt:

— Nálam, kedves gyermekem.

— Oh, milyen boldog is vagyok, hogy magával találkoztam! — szólt a kicsike, kezét összecsapva.

— De talán azt is tudja, hogy hol lakik a Remény?

— Nálam!

— Az is magánál lakik?

— Igen!

— Csodálatos! És az Öröm?

— Nálam!

— Nagyszerű! Es a Boldogság?

— Nálam!

— Kitűnő! És a Vigasz?

— Nálam!

A kis lány már alig birt magával s szeretett volna a csodálatos fiatal ur lakására sietni. Bizonyos különben, hogy a fiatal urnak, a kinél ilyen előkelőségek laknak, pompás palotája van.

És a mint a fiatal ur mellett ment, a kis lány újból megszólalt, de most már kevésbbé vidáman, mint az előbb:

— Fiatal ur, az én keresztanyám azt ajánlotta nekem, hogy ne csak azokat az embereket látogassam meg, akikhez most maga engem elvezet. Ő ezenkívül másokat is említett, akik kevésbbé szeretetreméltóak, de akiket úgy látszik, hogy mégis mindenkinek meg kell ösmerni. Talán volna olyan szíves és az ő lakásaikat is megmutatná?

— Oh igen, megmutathatom azokat is, ha éppen úgy tetszik.

— Nos, fiatal ur, akkor mondja meg nekem, hogy hol lakik az Indulat?

A fiatal ur így szólt:

— Nálam!

— Az is önnél lakik?

bázsa. A város egy része teljesen elpusztult. A lorradalmárok a katonaság ellen torlaszokat emeltek. Az áldozatok száma igen nagy.

Lásadás miatt elítélt katonák.

Sveaborg, szept. 26. Az itteni haditörvényszék tegnap mondott ítéletet a fellázadt bombavető ezred legénységére felett, akik közül négyet halálra, 170-et pedig börtönbüntetésre ítélte.

Szibériába száműzött számad.

Varsó, szept. 26. Tegnap érkezett ide erős katonai fedezet mellett Lodzról a jekaterinoszlávi gyalogezred egy százada, amelynek legénységét Szibériába száműzték, mert három nap előtt összeesküvést szerveztek. Az összeesküvést azonban felfedezték s az egész századot elfogták.

Incidens az osztrák-rossz határon.

Panssovassk, szept. 26. Két orosz határőr-katona osztrák területen agyonlőtt két orosz csempészt.

A tengerészeti költségvetést emelik.

A „Neue Freie Presse” szerint **Montecuccoli** Rudolf gróf ellentengernagy, a haditengerészet főparancsnoka, legközelebb több magyar és osztrák képviselőt hív meg Pólába. A képviselők, akiknek a „Lacroma” yachtot bocsátják rendelkezésükre, az osztrák-magyar hadihajórajt fogják megtekinteni. A „N. Fr. Pr.” a látogatáshoz azt a megjegyzést fűzi, hogy a látogatás igen fontos, mert a képviselőknek bebizonyítani kell, hogy a haditengerészet eddigi eszközei ki nem elégítők és hogy az eddigi takarékosági rendszerrel szakítani kell. Más szóval, a tengerészetnél is költség-, esetleg létszámemelés is készül.

Itt említjük meg, hogy **Montecuccoli** gróf tengernagy napiparancsot adott ki, amelyben tudatja, hogy **Ferencz Ferdinánd** trónörökös a dalmáciai tengeri gyakorlatok alkalmából megdicsérte a tengerészetet és azt az óhajátát fejezte ki, hogy flottánk oly erős legyen, hogy teljesen meg tudjon felelni feladatának az Adrián s mindenki tartsa feladatának, hogy a haditengerészet ügyét ápolja s az érdeklődést iránta felköltse.

— Igen, nálam!

— Nos akkor igazán jó, hogy a sors éppen önt vezérelte az utamba!

Igy szólt a fiatal leány, aki most már nem tapsolt a kezeiskéivel.

— És hol lakik a Busongás?

— Nálam!

— És a Félelem?

— Nálam?

— És a Harag?

— Nálam!

— És a Gyűlölet?

— Nálam!

— És a Kétségbeesés?

— Nálam!

— És a Szomorúság?

— Nálam!

A szegény kisleány csodálkozva, szinte rémülten szólt:

— Milyen különös, hogy ezek az emberek, akik pedig annyira különböznek egymástól, mind magánál laknak!

És a fiatal ember így válaszolt a leánynak:

— Biz ebben nincs semmi különös.

— Miért?

— Mert én vagyok a Szerelmem Istene! . . .

Az új magyar hajóstársaság.

Mint Budapestről jelentik, **Andrássy Gyula** gróf belügyminiszter visszaérkezése után újra megindulnak a tárgyalások a német hajóstársaságok és a magyar kormány között az új magyar tengeri hajóstársaság alapítása dolgában. A tárgyalások — mint ismeretes — már nagyon előre haladtak és teljes megegyezéssel biztatnak. Az új társaság sokkal nagyobb lesz, mint eleinte tervezték és tőkéje mintegy 20 millió koronára fog rugni. A hajóstársaság nagy palotát szándékozik építtetni Budapesten. **Andrássy Gyula** gróf valószínűleg október hó első napjaiban érkezik vissza Budapestre Tökerebesről, ahol most időzik és ekkor meghívja a német társaságok képviselőit, akik jelenleg Bécsben vannak. — Mint Bécsből jelentik, ott ez idő szerint tárgyalások folynak a német és magyar tengeri hajóstársaságok képviselői között, még pedig más hajózási tervekről is, amelyekre vonatkozólag az ajánlatok már a magyar kormány előtt vannak.

KÜLÖNFÉLE.

Kiballgatás a kormányzói palotában.

A tengerészeti hatóság épületében folyamatban levő javítások miatt a kormányzó holnaptól kezdve a rendes csütörtöki kihallgatásokat nem a tengerészeti hatóságnál, hanem a kormányzói palotában tartja meg.

A gyakorló téli hajóraj.

Mint Pólából jelentik, a gyakorló téli hajórajt már szolgálatba helyezték. A hajóraj parancsnoka **Jedina** Lipót ellentengernagy; vezérkari főnöke: **Fiedler** fregatta-kapitány. A hajóraj a következő hajókból áll: „Erzherzog Karl” (parancsnoka Schwarz sorhajókapitány), „Árpád” (parancsnoka Lanjus gróf sorhajókapitány), „Babenberg” (parancsnoka Grünzenberger sorhajókapitány), „Sankt Georg” (parancsnoka Pebal sorhajókapitány), „Szigetvár” (parancsnoka Sellner fregattakapitány), „Uhlan” (parancsnoka Schleinitz korvettakapitány), „Pelikan” (parancsnoka Harach fregattakapitány), „Anaconda” (parancsnoka Vonema sorhajóhadnagy) és kilencz másodosztályú torpedónaszád. A téli hajóraj a hazai vizeken tart gyakorlatokat.

Az amerikai flottalátogatás viszonzása.

Pólából jelentik: Tengerész körökben elterjedt hírek szerint a „Sankt Georg” és „Szigetvár” hadihajók a jövő év januárjában Észak-Amerikába mennek, hogy az Egyesült-Államok hadihajóinak két év előtt Triesztben és Fiumében tett látogatását viszonzják.

Térszene.

A 79. gyalogezred zene-kara holnap este fél kilencz órakor az Adami-téren térszenét ad a következő műsorral: 1. „Die Braut von Korea”, induló **Bayertól**. 2. Nyitány **Balfé** „Rochelle ostroma” című operájából. 3. „Unsere Edelknecht en” keringő **Zichvertől**. 4. Ábránd **Verdi** „Othello” operájából. 5. „Ich wollt’, meine Lieb’ ergösse sich”, dal **Mendessohntól**.

Magyar mozgóposta a tengeren.

A Magyar-horvát tengerhajózási társaság dalmáciai vonalain közlekedő gyorshajókkal közvetített postaforgalom immár oly arányokat öltött, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter — mint Budapestről jelentik — szükségesnek látta a forgalom biztos és zavartalan lebonyolítása érdekében Fiume és Cattaro között hajómozgóposta berendezését elrendelni. E mozgóposta, mely a Fiume és Cattaro közt közlekedő gyorshajók által érintett dalmát kikötővárosoknak (ugymint Zára, Spalato, Gravosa, Cattaro) Magyarországgal, Ausztriával és a nyugati országokkal való postaforgalmát fogja közvetíteni, már legközelebb megkezdheti működését. Ránk nézve a fume-cattarói mozgóposta már azért is érdekes, mert ez az első mozgóposta, amelyet a magyar posta tengeren fenntart.

— **A közjótékonyági egyesület gyűlése.** A közjótékonyági egyesület holnap délután 5 órakor **Bruss** városi képviselő elnöklése alatt a szegényekháza irodájában ülést tart, amelyen több belső ügyet fognak elintézni.

A kereskedelmi és iparkamara

— **A kereskedelmi és iparkamara ülése.** A kereskedelmi és iparkamara pénteken délután 6 órakor ülést tart a következő napirenddel: Hivatalos ügyek elintézése; vélemény a kereskedelmi minisztérium kérdésére a fényképészek vasárnapi munkaszünete tárgyában; vélemény a kereskedelmi minisztérium kérdésére a fényképnagyító intézetek részére történő házalások betiltása ügyében; a tengerészeti hatóság meghívása a hajók túlterhelése ellen hozandó szabályzat tárgyalására; a budapesti kereskedelmi és iparkamara átirata az ottani kereskedelmi törvényszék további fenntartása ügyében; a temesvári kereskedelmi és iparkamara átirata a vasuti daruk használata ügyében; a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara átirata a kereskedelmi és iparkamara által kiküldendő bizottság ügyében, amely az adókievítő bizottságok határozatai ellen beadott fellebbezések tárgyalásában részt venne; a beszercebányai kereskedelmi és iparkamara átirata a magyar szövőiparnak nagyobb igénybevétele tárgyában a katonai szállításoknál; a párisi osztrák-magyar kereskedelmi kamara átirata e kamara támogatása végett; a comisai kikötő érintése egy dalmáciai hajójárat által; sürgető felterjesztés a kereskedelemügyi minisztériumhoz a szabadhajózás rendezése tárgyában; intézkedések az 1907. évre. A kamara ezután zárt ülésen a kereskedelmi minisztérium egy bizalmas átiratát fogja elintézni.

Gyermekek felvétele a Mária-árvaházba.

A Mária-árvaházban az iparosok gyermekei részére fenntartott több hely megüresedett. Azok az iparosok, akik gyermekeiket a nevezett helyekre fel akarják vétetni, folyamodványaikat e hó 30-áig nyújtják be az intézet igazgatóságához.

Halál a hajón.

Pauletich Márton, a Magyar-horvát hajóstársaság „Budapest” gőzösenek kapitánya tegnap a következő esetről tett jelentést a helybeli révkapitányságnál: Mult szombaton **Brazzából** jövet **S. Pietróban** délután 5 órakor **Assistito** János kereskedelmi ügynök szállott fel a hajóra. Fiuméba szóló első osztályú jegyet váltott. Ugyanaznap délután 6 órakor, midőn a hajó Spalatóban horgonyzott, **Assistito** partra szállott s csak este 9 órakor tért vissza a hajóra. A pinczértől egy pohár tengervizet kért és bezárkózott kabinjába. Vasárnap reggel 4 órakor a kapitány és az első pinczér zajt hallottak **Assistito** kabinjából; de ügyet sem vetettek rá. Midőn reggel a pinczér a kabin ajtaján kopogtatott, nem kapott választ. Erre a kapitány feltörette az ajtót és **Assistitót** a földön fetrengve találták. A kapitány mindjárt orvosért küldött, de már késő volt, mert az orvos már csak a bekövetkezett halált állapíthatta meg. A halottnál 1040 korona értékű bankjegyet, néhány korona aprópénzt, két aranygyűrűt, két órát lánczczal és több értéktelen apróságot találtak. A kapitány az összes tárgyakat átadta a spalatói rendőrségnek. A rendőrség a halottat a spalatói halottasházba szállíttatta.

„De la Ville“
Szálloda, Kávéház és Étterem.

Az átutazó
és a helybeli magyarság
találkozó helye.

— Fényesen berendezett szobák. —

— Külön nagy étterem. —

Kitűnő ételek és italok.

— Kőbányai és pilseni ősforrási sörkimérés. —

Számos látogatást kér

Szentgyörgyi Ferencz,
a „De la Ville“ szálló, kávéház és étterem
tulajdonosa.

Használt és új
Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt
zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizs-
keményítőgyár részv.-ársaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség
fénykeményítő
táblácskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Első fiumei magyar
szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó
munkát a legjutányosabb árak mellett
Szigoru pontosság és kiváló szakértelem
A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Altberger Ignác

Corsia Deák 34. sz., IV. em.

Előfizetések és hirdetések
„A Tengerpart“
kiadóhivatalához
Adria Palota, Riva Szápary
czimzendők.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának
(Gyár Budapest-Kőbánya).
— fiumei főraktára. —

Iroda: Ürményi tér 6. — Jéggyár: Canale utca, Steinmann-ház. — Telefon szám 226.

Gyógyhatású DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palaczkot
tartalmazó eredeti ládákból érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan
raktáron van kiviteli és márcziusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palacz-
kot tartalmazó eredeti ládákból.

— Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. —

— Bárhova házhoz is történiik szállítás. —

Detail elárusító helyek:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szövetk. üzlet) Corso Pro-
lungato. — Schenk János „Fiumara“-kávéháza. — A „Salamon“-féle czukrászda, tulajdonos:
Bardola V. — Rod. Tscheric fűszerüzlet a Fiumarán.

Mindenkor friss csapolás.

a „SORKO“-féle vendéglőben, a községi tak. pénztár épületében, Batthyányi rakodópart 10.

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

V. E. & A. de ROSSI

Piazza delle Erbe 7. (Óváros.)

Többször kitüntetett czipóraktára.

Saját készítésű legkitűnőbb

férfi-, női-, és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul
eszközöltetnek.

Szabott árak.

Szabott árak.

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, FIUME palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

— SZÁLLIT —

minden a nyomdászathba vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolesóbban.

— ESEGUIsce —

prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipo-
litografico.